

KAKO I GDE ĆEMO ŽIVETI?

**Beograd u susretu sa talasom
novog stambenog zadrugarstva u Barseloni**

Izložba i događaji: 9 - 31. oktobar 2024.

Centar za novo stambeno zadrugarstvo, Drinčićeva 20, Beograd

U većini evropskih gradova, rešavanje stambenog pitanja postaje sve veći izazov. U potrazi za finansijski pristupačnjim stanovanjem, zdravijim i srećnijim životom i većom povezanošću unutar zajednice – širi se talas inicijativa novog stambenog zadrugarstva koji donosi značajnu promenu u savremenom urbanom životu.

Na čelu ovog uzbudljivog i hrabrog pokreta nalazi se Barselona, koja je tokom proteklih petnaest godina doživela transformaciju stambenog sektora kroz nove oblike organizovanja zajednice, inovativni duh arhitektonskog projektovanja i ključnu ulogu lokalnih vlasti u kreiranju podržavajućih stambenih politika. Izložba "KAKO I GDE ĆEMO ŽIVETI? Beograd u susretu sa talasom novog stambenog zadrugarstva u Barseloni" donosi u našu sredinu ova izuzetna iskustva, kao inspiraciju i moguću smernicu za odgovore na stambenu krizu koja se širi i našim regionom. Kao ilustracija za razmeru ove krize u Srbiji može poslužiti podatak da su Beograd, Novi Sad i Niš među prvih dvadeset stambeno najnepriuštivijih gradova u Evropi!

Upravo zato verujemo da ova izložba ne samo da dolazi u pravom trenutku, već može da otvori vrata za nove pristupe stanovanju i kod nas. Nakon godinu dana intenzivnih aktivnosti Centra za novo stambeno zadrugarstvo, došao je trenutak da se ova tema kroz edukaciju i dijalog razvije i u široj javnosti. Bilo da se profesionalno bavite savremenim stambenim potrebama u Srbiji ili jednostavno želite da živate na drugačiji način, ova izložba je odlična prilika da nam se pridružite u otkrivanju mogućnosti nove stambene stvarnosti – koja je dostižna!

PROGRAM:

Izložba je za javnost otvorena **od 9. do 31. oktobra, sredom, četvrtkom, petkom i subotom u periodu od 16 do 20 časova.**

Vođenim turama se možete pridružiti **četvrtkom i subotom od 18 časova.**

Svi programi se održavaju u **Центру за ново стамбено задругарство, Drinčićева 20,** osim predavanja 9. oktobra (Kulturni centar Beograda).

1. nedelja

Sreda 9. oktobar 18:00, Kulturni centar Beograda – javno predavanje

La Borda: kako je jedna zadružna zgrada pomakla grad

Karles Baižes Kampruvi – arhitekta i sociolog, član arhitektonske zadruge Lacol i stana stambene zadruge La Borda iz Barselone, proveše nas kroz profesionalna i lična iskustva pokretanja i realizacije pionirskog stambenog projekta La Borda i pomaka koji donosi svaki u nizu zadružnih projekata realizovanih u poslednjih pet godina u Barseloni. (Predavanje na engleskom jeziku, bez prevoda)

Četvrtak, 10. oktobar u 18:00, Центар – vođena tura i razgovor

Zašto pokrećemo zadruge danas?

Ko gradi grad (Marc Neelen, Predrag Milić) i **članovi MOBE**

Predstavnici nekoliko evropskih stambenih zadruga (Budimpešta, Zagreb, Beograd), posetioce će provesti kroz izložbu i razgovarati o uzbudljivom i izazovnom procesu zasnivanja novih stambenih zadruga u našem širem regionu. (Vođena tura na engleskom jeziku, bez prevoda)

2. nedelja

Četvrtak, 17. oktobar u 18:00, Центар – vođena tura i razgovor

Novi svet se rađa

Ko gradi grad (Ana Džokić) i **Vladimir Terzić i Danica Čolakov** (apsolventi sociologije, mlađi istraživači) i **Svetomir Nikolić** (Platforma Solidarnost)

U proteklih godinu dana naši saradnici, duboko su ušli u temu stambenog zadružarstva, analizirali naše stambene politike, zakonske i druge mogućnosti njegovog omasovljavljanja kod nas, i inspirisani primerima iz drugih sredina ukazali na moguće pravce delovanja. Policy paper mlađih istraživača, i kontekst izložbe, poslužiće nam kao podloga za razgovor o primeni i promeni gradskih politika inspirisanih Barselonom, i presudnoj ulozi zajednica u takvom procesu.

Subota, 19. oktobar u 18:00, Центар – vođena tura i razgovor

Stambene zadruge 101: za komšije, porodicu, prijatelje

Ko gradi grad i stambena zadruga Pametnija zgrada

Ana Džokić, Nataša Žugić i Vesna Jovanović

Nešto ste čuli o stambenim zadrugama ali imate puno pitanja - na ovoj vođenoj turi razgovaraćemo o tome šta je to uzbudljivo i bolje što stambene zadruge nude našoj budućnosti i zašto smo za njih zagrejani. Ova vođena tura je pravo mesto za sva vaša pitanja i naše odgovore!

3. nedelja

Četvrtak, 24. oktobar u 18:00, Ljentar – vođena tura i razgovor

Zeleni gradovi vole stambene zadruge

Ko gradi grad (Milja Vuković) i **Davor Končalović** (mašinski inženjer, Fakultet inženjerskih nauka, Kragujevac) i **Ivan Simić** (arhitekta, Arhitektonski fakultet, Beograd)

Zgrade i zajednice stambenih zadruga često su uzbudljivo mesto ukrštanja brige za budućnost i kreativnih, često pionirskih promišljanja i pristupa. Od razvoja i primene prirodom inspirisanih rešenja do pitanja energetske efikasnosti i ekonomičnosti, od vrednosne orientacije koja uključuje i kvalitet života budućih generacija do akcenta koji se stavlja na solidarnost i širu i dugoročniju dobrobit – stambene zadruge su poligon za ispitivanje mogućih rešenja za gradove budućnosti.

Subota, 26. oktobar u 18:00, Ljentar – vođena tura i razgovor

Drugost zajedno

Pametnija zgrada (Nikola Koruga, andragog) i **Marija Jakovljević** i **Nataša Ivaneža** (sociološkinje) Stambene zadruge donose promenu u načinu života, kroz kolektivne prostore pristupačne i bezbedne za različita tela i umove, otvorene za raznolike individualne, porodične i grupne konstelacije, i pažljive ka prirodnom i društvenom okruženju.

Stambene zadruge su transformativne – po tome kako su organizovane, koliku važnost prepoznaju u međusobnim odnosima, povezanosti, uzajamnosti, pristupačnosti, po tome što su često otvorene ka osvešćivanju onoga što previđamo, propitivanju uobičajenih društvenih hijerarhija, uloga i identiteta. Razgovaramo o tome koji nam se prostori dobrobiti, sigurnosti, kreativnosti i slobode mogu otvoriti kroz drugačije stanovanje.

4. nedelja

Četvrtak, 31. oktobar u 18:00, Ljentar – vođena tura i zatvaranje izložbe

Bacanje udica u budućnost

Ko gradi grad i **Irena Ristić** (Hop.La! / Fakultet dramskih umetnosti, Beograd)

Završno vođenje zamišljeno je kao prilika da se "bace udice u budućnost" i na jedan slobodniji, ogledni način ponudi format za (ra)z(a)mišljanje šta novo stambeno zadružarstvo može da donese nama i našem kontekstu. Kako da se mobiliše imaginacija, lična i kolektivna, kako da se pokrenu drugačiji modusi razmišljanja i tako postave temelji za svet u kakvom zaista želimo da živimo.

Izložbu "KAKO I GDE ĆEMO ŽIVETI? Beograd u susretu sa talasom novog stambenog zadružarsva u Barseloni" realizuje Ljentar za novo stambeno zadružarstvo, koji su pokrenuli udruženje Ko gradi grad i stambena zadruga Pametnja zgrada. Izložba je rezultat saradnje sa Gradskim većem Barselone, Gradskim institutom za stanovanje i obnovu Barselone i arhitektonskom zadrugom Lacol. Osmislili smo je i priredili na osnovu postavke originalno predstavljene na Međunarodnom festivalu socijalnog stanovanja (Barselona, 2023). Izložbu realizujemo u kooperaciji sa Fondacijom Hajnrih Bel – predstavništvo Beograd, i uz podršku Solidarnog fonda najveće švajcarske stambene zadruge ABZ. Prostor u Drinčićevoj 20 obezbeđen je u saradnji sa Kolektivom Arhitekata. Deo programa tokom trajanja izložbe podržan je u okviru projekta "Na pragu društvene promene: Neprofitno stambeno zadružarstvo kao ključ" koji finansira Evropska unija, a sprovodi ga Trag fondacija partnerstvu sa Centrom za socijalnu politiku i u saradnji sa Koalicijom za razvoj solidarne ekonomije - KoRSE.

Za sadržinu materijala isključivo je odgovoran Ko gradi grad i ta sadržina nipošto ne izražava zvanične stavove Evropske unije.